

A Kormány 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelete a vizek többletéből eredő kockázattal érintett területek meghatározásáról, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítéséről, tartalmáról

A Kormány a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 45. §-a (7) bekezdésének q) pontjában, a 16. § tekintetében az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény 67. §-ának a) és i) pontjában kapott felhatalmazás alapján – az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének b) pontjában foglalt feladatkörében eljárva – a következőket rendeli el:

- 1. §**
- (1) E rendelet hatálya kiterjed
- a vizek többletéből eredő kockázat előzetes becslése (a továbbiakban: előzetes kockázatbecslés),
 - az árvízi és belvízi veszély- és kockázati térképek (a továbbiakban: veszély- és kockázati térképek), valamint
 - az árvízi és belvízi kockázatkezelési tervek (a továbbiakban: kockázatkezelési tervek) készítésére, egyeztetésére, nyilvánosságra hozatalára.
- (2) E rendelet alkalmazásában:
- vizek többlete*: az árvíz és a belvíz;
 - árvíz*: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterületnek a folyókból vagy kis vízfolyásokból származó ideiglenes víz alá kerülése (előntése);
 - belvíz*: a rendes körülmények között vízzel nem borított földterületnek a talajvízből származó vagy a csapadék-vízből összegyülekező víz alá kerülése (előntése);
 - vizek többletéből eredő kockázat*: az árvízi, belvízi esemény valószínűségének és az árvízi, belvízi esemény által az emberi egészségben, emberi javakban, a környezetben, a kulturális örökségben és a gazdaság vonatkozásában okozott lehetséges káros következményeknek az együttese;
 - nem szerkezeti jellegű intézkedések*: azok a beavatkozások, módszerek, eljárások, szabályok, amelyek az árvizek károkozása elleni védelmet és védekezést létesítmények nélkül segítik, így különösen: védelmi szervezet, előrejelzés, fenntartás, jogszabályok, védelmi- és lokalizációs tervek, hírközlés, adatátvitel.
- 2. §**
- (1) Az előzetes kockázatbecslés, a veszély- és kockázati térképek elkészítéséről a vízgazdálkodásért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) gondoskodik a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság és a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok útján az önkormányzati ügyekért, az egészségügyért, a területfejlesztésért és terület-rendezésért, az építésügyért, a gazdaságpolitikáért, az energetikáért, a közlekedésért, a hírközlésért, a földművelési ügyekért, a vidékfejlesztésért, a kultúráért, a katasztrófák elleni védekezésért és a honvédelemért felelős miniszter (a továbbiakban: érintett miniszterek), valamint az érintett miniszterek irányítása, felügyelete alatt álló közigazgatási szervek bevonásával.
- (2) Az előzetes kockázatbecslés, valamint a veszély- és kockázati térképek elkészítéséhez az érintett miniszterek a jogszabály alapján nyilvántartásuk részét képező adatokat az (1) bekezdés szerinti közreműködésük során biztosítják.

Előzetes kockázatbecslés

- 3. §**
- (1) A vizek többletéből eredő kockázattal érintett terület lehatárolására előzetes kockázatbecslést kell készíteni a rendelkezésre álló vagy könnyen levezethető információk alapján, az árvíz és belvíz előfordulására hatással lévő hosszú távú változások figyelembevételével.
- (2) A előzetes kockázatbecslést a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló jogszabályban meghatározott részvízgyűjtőkre kell elkészíteni.
- (3) Az előzetes kockázatbecslés tartalmazza
- a folyó vízgyűjtő kerületének megfelelő méretarányú térképét, amely ábrázolja a vízgyűjtők és a részvízgyűjtők határait, a domborzatot és az Országos Területrendezési Tervről szóló törvény szerinti terület-felhasználást;
 - a múltban bekövetkezett azon árvíz és belvíz leírását, amelynek jelentős káros hatásai voltak az emberi egészségre, emberi javakra, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre, és amelyek vonat-

- kozásában továbbra is fennáll a jövőbeni hasonló előfordulás valószínűsége, beleértve az elöntés mértékének és terjedési útvonalainak leírását, valamint az okozott káros hatások értékelését;
- c) a múltban bekövetkezett azon jelentős árvíz és belvíz leírását, amely jövőbeli előfordulása esetében annak jelentős káros következményei – az időközben bekövetkezett változások miatt – előreláthatóak;
- d) az ismert ártéri és belvízi öblözetek, valamint a kis vízfolyások árvizei által veszélyeztetett területek és a védelmi szakaszok meghatározását.
- (4) Az előzetes kockázatbecslés alapján meg kell határozni azokat a területeket (a továbbiakban: tervezési egységek), amelyek vonatkozásában a vizek többletéből eredő jelentős kockázat áll fenn, illetve ezek előfordulása valószínűsíthető.

Veszély- és kockázati térkép készítése

- 4. §**
- (1) A tervezési egységekre veszély- és kockázati térképet kell készíteni.
- (2) A veszélytérképen azokat a földrajzi területeket kell feltüntetni, amelyeket előlthet:
- az alacsony valószínűségű árvíz vagy szélsőséges események bekövetkezése során előforduló árvíz vagy belvíz;
 - a közepes valószínűségű árvíz (a valószínű visszatérési idő legalább 100 év);
 - a nagy valószínűségű árvíz.
- (3) A (2) bekezdés a) pontja szerinti belvíz valószínűségét a helyi viszonyok alapján kell meghatározni.
- (4) A veszélytérképen fel kell tüntetni
- az elöntés várható kiterjedését (az elöntött terület nagysága);
 - a várható vízmélységeket vagy vízszinteket;
 - a várható áramlási sebességet vagy a vonatkozó vízhozamot.
- 5. §**
- (1) A kockázati térképen fel kell tüntetni a 4. § (2)–(3) bekezdés szerinti árvíz és belvíz okozta lehetséges káros következményeket.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti következményeket
- a potenciálisan érintett lakosok száma;
 - a potenciálisan érintett területen lévő infrastruktúra és a gazdasági tevékenységének típusa, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló kormányrendelet szerinti terület felhasználási egysége;
 - azon egységes környezethasználati engedélyköteles létesítmények, amelyek árvíz esetén környezetszennyezést okozhatnak,
 - az érintett, a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló kormányrendelet szerint védelem alatt álló területek;
 - az adott területen előforduló egyéb kockázatra vonatkozó információ figyelembevételével kell meghatározni.
- 6. §**
- (1) A veszély- és kockázati térképek készítése során gondoskodni kell arról, hogy a 4–5. §-nak megfelelően feltüntetett információk összhangban legyenek a miniszter által a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló jogszabály szerint az Európai Bizottságnak nyújtott tájékoztatással, illetve jelentéssel.
- (2) A veszély- és kockázati térkép kidolgozását és a 12. § szerinti felülvizsgálatot a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek felülvizsgálataival összehangolva kell végrehajtani, és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek felülvizsgálata során a veszély- és kockázati térképen feltüntetett információkat figyelembe kell venni.

Kockázatkezelési célok megállapítása

- 7. §**
- (1) A tervezési egységek tekintetében a veszély- és kockázati térképek alapján kockázatkezelési célkitűzéseket kell megállapítani az árvíznek és a belvíznek az emberi egészségre, emberi javakra, a környezetre, a kulturális örökségre és a gazdasági tevékenységre gyakorolt lehetséges káros következményeinek csökkentésére, valamint – amennyiben indokolt – a nem szerkezeti jellegű intézkedésekre és az árvíz és belvíz valószínűségének csökkentésére összpontosítva.
- (2) A kockázatkezelési célkitűzésekre vonatkozó javaslatot a működési területe szerint érintett környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság készíti el az érintett miniszterek irányítása, felügyelete alatt álló közigazgatási szervek bevonásával, és gondoskodik a Területi Vízgazdálkodási Tanács véleményének beszerzéséről.
- (3) A kockázatkezelési célkitűzések meghatározására a Kormány javaslatot tesz az Országgyűlésnek.

A kockázatkezelési tervek

- 8. §**
- (1) A veszély- és kockázati térképek alapján a 3. § (4) bekezdésében meghatározott területekre kockázatkezelési terveket, valamint az ország teljes területére egységes országos kockázatkezelési tervet kell készíteni az 1. melléklet I–II. pontjában meghatározott tartalommal.
 - (2) A kockázatkezelési tervet a 7. § szerint meghatározott kockázatkezelési céloknak megfelelően, különösen
 - a) a költségek és hasznok,
 - b) az elöntés mértéke,
 - c) az árvízterjedési útvonal,
 - d) az árvíz-visszatartási képességgel rendelkező területek, különösen a természetes árterek,
 - e) a vízgyűjtő-gazdálkodási tervben meghatározott környezetvédelmi célkitűzések,
 - f) a hajózás és a kikötői infrastruktúra,
 - g) a talaj- és vízgazdálkodás, a terület- és a településrendezés, a területfejlesztés, a természetvédelem, valamint a kulturális örökségvédelem követelményei és
 - h) a vízgyűjtő vagy részvízgűjtő jellemzőifigyelembevételével kell elkészíteni.
 - (3) A kockázatkezelési tervek a vizek többletéből eredő kockázat kezelésének minden szempontjára kiterjednek, így különösen
 - a) a megelőzésre, beleértve a mértékadó árvízi előírásoknak az éghajlatváltozás figyelembevételével és a rendelkezésre álló, költség-haszon elemzéssel alátámasztott legjobb gyakorlat és legjobb technológiák alapján történő korszerűsítését, meghatározását, valamint a fenntartható terület-felhasználási gyakorlatok támogatását, azaz a vízgyűjtőn a vizek visszatartását, a potenciális ártereken a károkockázatot csökkentő terület-felhasználás előmozdítását;
 - b) a védelemre, beleértve az árvízvisszatartás javítását, a védelmi létesítmények indokolt fejlesztését, azok fenntartását, valamint egyes területek árvizek esetén történő ellenőrzött elárasztását;
 - c) a felkészülésre, beleértve a védekezésre kötelezettek megfelelő információval ellátottságát (az árvíz előrejelzés és a korai riasztó rendszerek, védelmi és lokalizációs tervek) és a védelmi szervezetek megszervezésének, képességfejlesztésének követelményét, illetve a közvélemény árvízi tudatosságának emelését szolgáló megelőző, felkészítő és valósídejű információk közzétételét.
 - (4) A kockázatkezelési terv nem tartalmazhat – a 11. § szerinti összehangolt intézkedés kivételével – olyan intézkedést, amelyek kiterjedésénél és hatásánál fogva jelentősen növeli a vizek többletéből eredő kockázatot az ugyanazon vízgyűjtőbe vagy részvízgűjtőbe tartozó alvízi vagy felvízi ártéri öblözetekben.
- 9. §**
- (1) A kockázatkezelési célkitűzések meghatározása és a kockázatkezelési terv készítése során gondoskodni kell arról, hogy azok összhangban legyenek a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló jogszabály szerint megvalósuló környezeti célkitűzésekkel és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekkel.
 - (2) A vízhasználatra és területfejlesztésre vonatkozó koncepciók, területrendezési és településrendezési tervek kidolgozása során figyelembe kell venni a vizek többletéből eredő kockázatot.
 - (3) A kockázatkezelési terveket a (2) bekezdés szerinti koncepciók és tervek figyelembevételével kell elkészíteni.
 - (4) A kockázatkezelési terveket a vizek többletéből eredő kockázat kezeléséhez rendelkezésre álló, költség-haszon elemzéssel alátámasztott legjobb gyakorlat és legjobb technológiák alapján kell elkészíteni.
- 10. §**
- (1) A kockázatkezelési tervet
 - a) a környezetvédelmi és vízügyi igazgatóság a 3. § (4) bekezdésében meghatározott területekre, a területfejlesztésért és területrendezésért, az építésügyért, a földművelési ügyekért, a vidékfejlesztésért, az energetikáért és a közlekedésért felelős miniszter által meghatározott szervezetek közreműködésével,
 - b) a miniszter az ország teljes területére a területfejlesztésért és építésügyért és a vidékfejlesztésért felelős miniszter közreműködésévelkészíti el a 7. § szerint meghatározott célkitűzéseknek megfelelően.
 - (2) A kockázatkezelési terv készítése során gondoskodni kell az
 - a) az (1) bekezdés a) pontja szerinti terv esetében a Területi Vízgazdálkodási Tanács,
 - b) az (1) bekezdés b) pontja szerinti terv esetében az Országos Vízgazdálkodási Tanács véleményének beszerzéséről.

Nemzetközi együttműködés

- 11. §** Az előzetes kockázatbecslést, a tervezési egységeknek a 3. § (4) bekezdés szerinti meghatározását, a veszély- és kockázati térképek, valamint a kockázatkezelési tervek készítését a Duna nemzetközi vízgyűjtő területnek az 2. mellékletben meghatározott részvízgyűjtői tekintetében az 2. mellékletben meghatározott érintett országok hatáskörrel rendelkező szerveivel történő folyamatos információcsere mellett összehangolva kell elvégezni.

Felülvizsgálat

- 12. §** (1) Az előzetes kockázatbecslést, valamint a veszély- és kockázati térképeket az első felülvizsgálatot követően legalább hatévente felül kell vizsgálni.
(2) A kockázatkezelési tervet legalább hatévente felül kell vizsgálni a 1. melléklet III. pontjában meghatározottak szerint.
(3) Az (1)–(2) bekezdések szerinti felülvizsgálatok során figyelembe kell venni az éghajlatváltozás árvizek előfordulására gyakorolt hatását.

A nyilvánosság tájékoztatása és jelentéstételi kötelezettség

- 13. §** (1) Az előzetes kockázatbecslést, a veszély- és kockázati térképet és a kockázatkezelési tervet a nyilvánosság számára elérhetővé kell tenni a miniszter által vezetett minisztérium honlapján.
(2) A kockázatkezelési terv elkészítése és felülvizsgálata során tájékoztató és egyeztető fórumok szervezésével biztosítani kell, hogy a terv tartalmát a társadalom megismerje és véleményezhesse.
(3) Az előzetes kockázatbecslés, a veszély- és kockázati térképek és a kockázatkezelési tervek Európai Bizottság számára történő megküldéséről az elkészítésüket, illetve felülvizsgálataikat követő három hónapon belül a miniszter gondoskodik.

Záró rendelkezések

- 14. §** (1) Ez a rendelet kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.
(2) Az előzetes kockázatbecslést 2011. december 22-ig, annak első felülvizsgálatát 2018. december 22-ig kell elvégezni.
(3) A veszély- és kockázati térképeket 2013. december 22-ig el kell készíteni, és azok első felülvizsgálatát 2019. december 22-ig kell elvégezni.
(4) A kockázatkezelési tervet 2015. december 22-ig kell elkészíteni, és első felülvizsgálatát 2021. december 22-ig kell elvégezni.
- 15. §** Ez a rendelet az árvíz-kockázatok értékeléséről és kezeléséről szóló, 2007. október 23-i 2007/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

Bajnai Gordon s. k.,
miniszterelnök

1. melléklet a 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelethez

Kockázatkezelési tervek

1. A kockázatkezelési terv alkotóelemei
 - 1.1. az előzetes kockázatbecslés következtetései a 3. § előírásainak megfelelően, az ártéri öblözetek összefoglaló térképe formájában, feltüntetve a kockázatkezelési tervnek a tervezési egységét képező, 3. § (4) bekezdés szerint meghatározott területeket;
 - 1.2. a 4–6. §-ok szerint elkészített veszély-és kockázati térkép, valamint a térképek alapján levonható következtetések;
 - 1.3. a 7. § (2) bekezdésével összhangban megállapított kockázatkezelési célkitűzések leírása;
 - 1.4. a kockázatkezelési célok elérését célzó intézkedések összefoglalása, azok rangsorolása, valamint a 7. §-sal összhangban, és az egyéb közösségi jogi aktusok szerint hozott, az árvizekhez kapcsolódó intézkedések, beleértve a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletet, a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védelemről szóló 18/2006. (I. 26.) Korm. rendeletet, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendeletet, valamint a vízgyűjtő-gazdálkodás egyes szabályairól szóló 221/2004. (VII. 21.) Korm. rendeletet;
 - 1.5. amennyiben rendelkezésre áll, a szomszéd államokkal közös vízgyűjtők vagy részvízgyűjtők esetében a határokon túlterjedő hatású intézkedések értékeléséhez használt költség-haszon elemzés érintett tagállamok által meghatározott módszertanának leírása.
2. A kockázatkezelési terv készítésének leírása
 - 2.1. a rangsorolásnak és a kockázatkezelési terv végrehajtása ellenőrzési módjának leírása;
 - 2.2. a nyilvánosság tájékoztatása és a konzultáció céljából megtett intézkedések összefoglalása;
 - 2.3. a hatáskörrel rendelkező hatóságok jegyzéke, valamint adott esetben bármely nemzetközi vízgyűjtő kerületen belüli koordinációs folyamat és a 2000/60/EK irányelvvel való koordináció folyamatának a leírása.
3. A kockázatkezelési terv későbbi felülvizsgálatának alkotóelemei
 - 3.1. a kockázatkezelési terv előző változatának közzététele óta tett valamennyi változtatás vagy aktualizálás, beleértve a 12. §-nak megfelelően végrehajtott felülvizsgálatok összefoglalását is;
 - 3.2. a 7. § szerint megállapított célkitűzések megvalósítása terén elért eredmények értékelése;
 - 3.3. a kockázatkezelési terv korábbi változatában előirányzott, de meg nem valósított intézkedések leírása és magyarázata;
 - 3.4. a kockázatkezelési terv korábbi változatának közzététele óta tett minden kiegészítő intézkedés leírása.

2. melléklet a 178/2010. (V. 13.) Korm. rendelethez

A Duna nemzetközi vízgyűjtő kerület részvízgyűjtői

	A	B	C	D
1.	A részvízgyűjtő neve	Érintett országok	Az együttműködés módja	Szakaszhatár
2.	Vág, Garam, Ipoly	Szlovákia, Magyarország	Szlovák nemzeti Kétoldalú magyar–szlovák	Ipoly
3.	Rába, Lajta	Ausztria, Magyarország	Kétoldalú magyar–osztrák	
4.	Duna (1)	(Ausztria), Szlovákia, Magyarország	Kétoldalú magyar–szlovák	(1) Morva–Ipoly
5.	Duna (2)	Magyarország	magyar nemzeti	(2) Ipoly–Dunaföldvár*
6.	Duna (3)	Magyarország, Horvátország, Szerbia	Kétoldalú magyar–horvát Kétoldalú magyar–szerb Kétoldalú horvát–szerb	(3) Dunaföldvár–Dráva
7.	Duna (1–3)	Magyarország	magyar nemzeti	Duna kisebb mellék-vizeinek vízgyűjtői
8.	Dráva–Mura	Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország	Kétoldalú magyar–szlovén Kétoldalú magyar–horvát	
9.	Felső-Dráva és Mura	Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország	Kétoldalú osztrák–szlovén, magyar–horvát közreműködéssel	
10.	Alsó-Dráva	Horvátország, Magyarország	Kétoldalú magyar–horvát	
11.	Tisza	Ukrajna, Románia, Szlovákia, Magyarország, Szerbia	Kétoldalú magyar–román Kétoldalú magyar–szerb Kétoldalú magyar–ukrán	

* Dunaföldvár kizárólag mederbeli határ, mivel az alatta lévő Duna-szakasz a Dráva-torokig a jeges árvízvédekezés szempontjából közös érdekű Horvátországgal és Szerbiával.